

Overheid wacht grote schadeclaim van Sdu

FRANKA ROLVINK

AMSTERDAM — De overheid hangt een schadeclaim van Sdu van enkele miljoenen euro's boven het hoofd. Dit blijkt uit gesprekken met de advocaat van het concern en belanghebbenden. Sdu is in december door de Staat verkocht aan ABN Amro Capital en Allianz. De verkoop is nog niet afgerond.

Reden voor de claim is de afwijzing door minister Atzo Nicolaï van Bestuurlijke Vernieuwing van Sdu's NewVote-stemcomputer voor de verkiezingen voor de Provinciale Staten op 7 maart. Volgens Nicolaï geeft de stemmachine straling af die op een afstand van meer dan vijf meter is op te vangen, zodat het stemgedrag van de kiezer kan worden gevolgd.

Door dit besluit ontstaat er voor de komende verkiezingen een omzetverlies van ongeveer €1,35 mln voor Sdu. Dit bedrag samen met het omzetverlies dat ook al bij de vorige verkiezingen in november (eveneens ongeveer €1,35 mln) is ontstaan, én de opgelopen reputatieschade wil Sdu verhalen op de overheid. 'Dat kan flink in de papieren lopen', zegt de advocaat van Sdu Enno Wiersma van De Brauw Blackstone Westbroek.

Volgens Huib Cuperus van Sdu voldoet NewVote wél aan de eisen die de wet aan een stemcomputer stelt. Cuperus stelt dat de computer na de laatste keuring is aangepast en geschikt is voor gebruik. In een kort geding dat vandaag bij de rechtbank in Den Haag loopt, vordert Sdu een herkeuring. Wordt de stemcomputer dan alsnog goedgekeurd, dan kan volgens de advocaat van Sdu 'de schadevergoeding worden beperkt'.

Linksom of rechtsom, minister Nicolai zit volledig klem

FRANKA ROLVINK

AMSTERDAM — Minister Atzo Nicolai van Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties is in een lastig parket terechtgekomen. Aan de ene kant is er het belang van Sdu, dat in 34 gemeenten zijn stemcomputer wil inzetten bij de komende verkiezingen voor de Provinciale Staten. Aan de andere kant is er het belang van de burger, die het recht heeft op zijn stemgeheim.

Vlak voor de Tweede-Kamerverkiezingen in november besloot de minister al dat de stemcomputer van Sdu niet mocht worden ingezet. De straling van het apparaat zou 'dusdanig ver rijken dat op een afstand van tientallen meters het

stemgedrag van de kiezer kon worden gevolgd'. Het bleek toen niet mogelijk om dit probleem op korte termijn te verhelpen.

Na verschillende keuringen van de AIVD besloot de minister medio januari 'de schorsing van de NewVote-stemmachines van Sdu te handhaven'. Opnieuw deed hetzelfde probleem met de straling zich voor. Opnieuw werden 34 gemeenten verplicht op zoek te gaan naar alternatieven. Amsterdam had al aangegeven het rode potlood weer uit de kast te halen. Andere gemeenten zeggen gebruik te maken van een computer van Nedap. Nedap heeft 90% van de markt voor stemcomputers.

Sdu is het niet eens met het besluit van de minister en is een kort geding gestart dat vanmorgen bij de rechtbank in Den Haag dient. De vordering is een nieuw onderzoek van de AIVD. Volgens Huib Cuperus, de directeur van Sdu Uitgevers, voldoet NewVote namelijk wel aan de eisen die de wet aan een stemcomputer stelt.

Volgens Cuperus is de computer na de laatste keuring aangepast en geschikt voor een veilig gebruik. 'De problemen zijn in korte tijd opgelost. Wij hebben de minister daarna om een herkeuring gevraagd, maar die niet gekregen. Terwijl de afspraak was dat apparaten vóór 1 februari moesten zijn aangepast.'

Cuperus wil niet zeggen hoeveel omzet de schorsing Sdu kost. 'Bekend is dat Amsterdam voor zeshonderd computers €450.000 per verkiezing betaalt', legt Maurice Wessling uit van de lobbyclub Wij vertrouwen stemcomputers niet (Wvsn). In totaal heeft Sdu 1800 computers. Daarmee zou het omzetverlies op ongeveer €1,35 mln per verkiezing komen. Samen met het verlies van de vorige verkiezing staat de teller dan op €2,7 mln.

'En daarbij komt nog reputatieschade', zegt de advocaat van Sdu Enno Wiersma van De Brauw Blackstone Westbroek. 'Het totale bedrag loopt flink in de papieren.' De schade die het bedrijf lijdt, wil

het verhalen op de overheid. 'De apparaten moeten worden aangepast aan niet-bestaande normen', aldus Wiersma. Hij doelt hiermee op de stralingsgrens van vijf meter die Nicolai heeft vastgesteld en die niet in de wet staat.

Wessling van Wvsn is het niet eens met Wiersma. 'Het stemgeheim staat in de Kieswet', zegt hij. 'Bovendien is de logica in de regeling dat er een keer een herkeuring mag worden gedaan, maar dat daarna echt een schorsing volgt. Sdu heeft vijf keuringen gehad. Je kunt niet tot sint-juttemis doorgaan met keuringen.'

Wanneer de rechter Sdu toch gelijk geeft, er een extra keuring

volgt en de stemcomputer naar behoren blijkt te werken, dan staan de gemeenten voor een volgend probleem. Zij hebben immers al voor alternatieven gezorgd.

Volgens Wessling heeft minister Nicolai dan ook een nieuw probleem. 'De Tweede Kamer is het goed zat', zegt hij. 'Door de vele keuringen is er wantrouwen ontstaan rondom de NewVote-stemcomputer. Sdu maakt gebruik van een Windows-systeem met een draadloos modem. Dat is niet veilig. Ik ga er niet van uit dat de computer alsnog wordt gebruikt.'

Of Wvsn juridische stappen zet bij een goedkeuring van de computer, kan Wessling nog niet zeggen.